

Eerste tussenrapportage SHO-actie 'Help slachtoffers aardbeving Azië'

28 februari 2005

Actie Aardbeving Azië

**Uw geld
wordt goed besteed**

Hoe?
Kijk op www.giro555.nl

Giro 555
SAMENWERKENDE
HULPORGANISATIES
Den Haag

Van opbrengst naar opbouw

VOORWOORD

Op 26 december, tweede kerstdag, slaan de verwoestende golven van de tsunami toe op de kusten van zuidoost-Azië en Afrika. Nog dezelfde avond besluiten de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) tot een gezamenlijke actie. In de dagen die volgen blijkt de omvang van de ramp, de schade en het leed nog veel groter dan in eerste instantie gedacht werd. De omvang van de nood en de vele duizenden slachtoffers vereisen snel hulp vanuit de internationale gemeenschap. De verschillende hulporganisaties gaan aan de slag met het inventariseren van de noden en het verlenen van hulp. De hulporganisaties beginnen met het verstrekken van onder meer medische noodhulp, waterzuiveringstabletten en materialen voor noodonderdak.

De enorme betrokkenheid en de gulheid van het Nederlandse publiek is ongekend, de actiebereidheid lijkt geen grenzen te kennen. Bijna heel Nederland komt in actie voor de slachtoffers van de tsunami in Azië. Driekwart van de Nederlanders die geld heeft gedoneerd voor de slachtoffers van de aardbeving in Azië, geeft normaal gesproken niet aan goede doelen. De actie 'Help slachtoffers aardbeving Azië' is dan ook de grootste in de geschiedenis van de SHO. Niet eerder werd er bij een nationale hulpactie in Nederland in zo'n korte tijd zoveel geld ingezameld. Tot nu toe is er ruim € 183 miljoen binnen gekomen op giro 555. Dat is nog exclusief de € 5 miljoen die minister Van Ardenne heeft toegezegd en er lopen nog steeds acties waarvan de opbrengsten nog overgemaakt zullen worden.

Deze opbrengst stelt de Samenwerkende Hulporganisaties in staat op grote schaal noodhulp te verlenen en om de slachtoffers ook op de langere termijn te helpen bij de wederopbouw. De SHO zullen driemaandelijks blijven rapporteren over de voortgang van de hulpverlening.

Henk Franken

Voorzitter SHO-actie 'Help slachtoffers aardbeving Azië'

De Samenwerkende Hulporganisaties zijn een samenwerkingsverband, dat in tijden van grote crises aandacht vraagt en fondsen werft voor een rampsituatie. De SHO bestaan uit: Artsen zonder Grenzen, Kerkinactie, Mensen in Nood/Cordaid, Nederlandse Rode Kruis, Novib, Stichting Vluchteling, TEAR fund, Terre des Hommes en Unicef Nederland.

INLEIDING

Op tweede kerstdag 2004 verraste een zware aardbeving in zee voor de kust van Azië, gevolgd door een enorme vloedgolf, miljoenen mensen op de kusten van zuidoost-Azië en Afrika. Meer dan 300.000 mensen stierven in het water, honderdduizenden anderen raakten gewond of dakloos. De aardbeving en de daaropvolgende vloedgolven hebben niet alleen vele duizenden slachtoffers, maar ook een enorme schade aan de infrastructuur veroorzaakt. Huizen en dorpen maar ook wegen, bruggen en scholen werden volledig weggevaagd.

Onder het motto 'Help slachtoffers aardbeving Azië' vroegen de SHO de Nederlandse bevolking om financiële steun voor de getroffen. Via de website www.giro555.nl konden geïnteresseerden op de hoogte blijven van de hulpverlening aan Azië en het verloop van de Nationale Actie.

Een uitzending op tv en radio op 6 januari waarbij commerciële en publieke zenders gezamenlijk optrokken, zorgde voor een enorme respons. Bedrijven en gemeenten doneerden grote bedragen, maar ook vele duizenden kleine en grote particuliere initiatieven zorgden voor een enorme opbrengst. Er werden benefietconcerten georganiseerd, kunstenaars veilden hun kunst voor het goede doel, er werd een benefietsingle gemaakt, mensen verkochten frikadellen, rugmassages of fruit voor het goede doel.

ACHTERGRONDEN VAN DE SHO

De SHO is een samenwerkingsverband dat zich richt op de fondsenwerving in Nederland bij grote rampen. In de periode 1984 tot 1989 werden enkele grote nationale inzamelacties gehouden ten behoeve van de slachtoffers van grote rampen: Eén voor Afrika (1984) en Afrika Nu (1987). Deze acties kenmerkten zich door nauwe samenwerking tussen hulporganisaties onderling. Geleidelijk ontwikkelde zich een vast patroon in deze samenwerking. De goede ervaringen sinds 1984 deden negen organisaties in juli 1989 besluiten tot het maken van structurele afspraken voor samenwerking in geval van nationale acties. De Nederlandse bevolking en de media hebben duidelijk laten blijken deze samenwerking in fondsenwerving bij grote rampen te waarderen.

Zo ontstond in 1989 de overeenkomst van de "Samenwerkende Hulporganisaties". Inmiddels is ervaring opgedaan met acties voor slachtoffers van natuurrampen en oorlogen waarbij de Samenwerkende Hulporganisaties konden rekenen op de steun van de Nederlandse bevolking, overheid en media.

In het rampgebied zelf werken de SHO-leden binnen eigen internationale netwerken in coördinatie met de Verenigde Naties en de plaatselijke autoriteiten. Daar waar de SHO-leden elkaar binnen de coördinatie van de Verenigde Naties ontmoeten wordt samengewerkt. In het rampgebied zijn hulpverleners uit de hele wereld actief.

De verdeling van de SHO-gelden is gebaseerd op de omvang (kwantitatief) van de vaste noodhulpactiviteiten van de leden en het draagvlak van de organisatie in Nederland. Dat laatste blijkt uit het aantal en inkomsten van leden of donateurs van het SHO-lid. Mensen in Nood/Cordaid krijgt op grond hiervan het hoogste percentage in de actie voor Azië. Tot Mensen in Nood/Cordaid behoort ook het medisch werk van Memisa. Er is een vaste verdeling van SHO-gelden vastgesteld, maar de percentages kunnen variëren per actie (een lid kan bijvoorbeeld afzien van inkomsten omdat ze in het rampgebied niet actief is) of er kunnen gastorganisaties zijn die deelnemen. Artsen zonder Grenzen heeft afgezien van haar deel van de opbrengst van giro 555. De organisatie is wel in het getroffen gebied actief, maar kan deze hulp bekostigen dankzij de enorme vrijgevigheid van de eigen donateurs wereldwijd.

VERDELING IN PERCENTAGES

SHO-lidorganisatie	Verdeelsleutel 2005	Azië-actie 2005
Artsen zonder Grenzen	21.0	0.0
Mensen in Nood/Cordaid	16.3	18.6
Nederlandse Rode Kruis	13.1	14.9
Kerkinactie	12.5	14.2
Unicef	10.7	12.2
Novib	9.0	10.3
Stichting Vluchteling	7.2	8.2
Terre des Hommes	5,6	6.4
TEAR fund	4.6	5.2
Gastdeelnemers	n.v.t.	10.0
Totaal	100.0	100.0

VERDELING VAN DE GELDEN

De actie 'Help slachtoffers aardbeving Azië' heeft tot op heden (28-02-2005) al € 183.681.371,86 opgebracht, en er lopen nog vele acties door heel Nederland. Een totaal van € 161.989.522,96 is inmiddels volgens een verdeelsleutel over de SHO-lidorganisaties verdeeld; dit is exclusief een bedrag van € 14.711.000,00 dat naar de gastdeelnemers is gegaan. In totaal is er dus € 176.700.522,96 verdeeld. Hieronder een overzicht van het totaal verdeelde bedrag op 28 februari 2005, zowel voor de SHO-leden alsmede de gastdeelnemers.

SHO-lidorganisatie	Azië-actie 2005
Artsen zonder Grenzen	0.00
Mensen in Nood/Cordaid	33.534.799,82
Nederlandse Rode Kruis	26.856.242,19
Kerkinactie	25.501.381,88
Unicef	21.768.696,19
Novib	18.557.789,32
Stichting Vluchteling	14.834.998,86
Terre des Hommes	11.538.243,32
TEAR fund	9.397.371,38
Gastdeelnemers	14.711.000,00
Totaal	176.700.522,96

Een zeer geringe afwijking in de verdeelde gelden, ten opzichte van de percentages van de verdeelsleutel 'Azië-actie 2005' zoals genoemd in bovenstaande tabel, is mogelijk, omdat er voor 1 januari 2005 (dus in de eerste week van de actie) een iets afwijkende verdeelsleutel is gehanteerd.

Gastdeelnemers	Totaal verdeeld tot 28-02-2005 in Euro's
Hivos	3.000.000,00
Care Nederland	1.236.000,00
Save the Children	1.750.000,00
Plan Nederland	2.250.000,00
World Vision Nederland	475.000,00
Habitat for Humanity Nederland	3.000.000,00
SOS-Kinderdorpen	1.000.000,00
ZOA	2.000.000,00
Totaal	14.711.000,00

DE CRITERIA VOOR GASTDEELNEMERSCHAP

Aanvragen voor gastdeelneming worden beoordeeld op 5 criteria:

- 1** Betreft het een goed, onderbouwd voorstel?
- 2** Is de aanvragende organisatie in staat humanitaire hulp te bieden in het rampgebied op basis van bestaande contacten of netwerk?
- 3** Heeft het ingediende hulpverleningsplan een toegevoegde waarde in het rampgebied?
- 4** Heeft de aanvragende organisatie het CBF-Keur voor goede doelen?
- 5** Heeft de aanvragende organisatie een achterban in Nederland?

Er zijn ruim 100 aanvragen voor gastdeelnemerschap binnen gekomen. Alle aanvragers is gevraagd een projectvoorstel met budget aan de SHO te sturen. De aanvragen zijn beoordeeld door een commissie van noodhulpspecialisten van verschillende organisaties binnen de SHO. Zij hebben een advies uitgebracht aan de directeuren van de deelnemende organisaties van de SHO, die vervolgens besluiten hebben genomen. De laatste reeks aanvragen is momenteel nog in behandeling.

Daarnaast is er een groep aanvragers die niet aan alle criteria voor gastdeelnemerschap voldoet, maar wel aan het merendeel van alle eisen. Deze worden doorgeleid naar één van de SHO-leden. Tot nu toe telt deze categorie 22 organisaties, die onder de vleugels en de verantwoordelijkheid (bijv. m.b.t. uitvoering en financiële rapportage) van de desbetreffende SHO-leden meedoen. Zij delen niet mee in de 10% voor gastdeelnemers, maar worden indirect wel gefinancierd uit de opbrengsten van giro 555, via de opbrengsten van de SHO-leden onder wier vleugels zij meedoen.

NEDERLANDSE PROJECTPARTNERS DIE VIA EEN SHO-LID GELD KRIJGEN*

SHO-leden met Nederlandse projectpartners	Projectpartners
Mensen in Nood/Cordaid	Don Bosco, BootvoorBoot, St. Hulpactie voor zr. Madelaine, St. Nedsom, Providencia, Solid House foundation, Prithipura, Stichting Derde Wereld, St. vrienden van Cuddalore, St. Motherhood, Rotary Club Amstelveen, Lions Bussum, Varimos
TEAR fund	ZOA
Novib/Oxfam	Liliane Fonds, Hivos, DNKIS, Pintuh Aceh, Clean Clothes campaign, FNV-Mondiaal, Chance4all
Kerkinactie	Edukans

* Momenteel zijn er nog verschillende aanvragen van Nederlandse projectpartners in behandeling, deze lijst is daarom nog niet volledig.

DE KOSTEN

Uiteraard doen de Samenwerkende Hulporganisaties er alles aan om de kosten van de actie zo laag mogelijk te houden en om zoveel mogelijk geld te gebruiken waar het voor bedoeld is: namelijk hulp geven ter plekke. Er is voor de actiekosten een voorlopige reserve getroffen van 0,6% van de opbrengst. Gelukkig hebben veel partijen belangeloos meegewerkt in de werving voor giro 555. Maar onvermijdelijk hebben de SHO ook kosten moeten maken. Daarbij moet gedacht worden aan advertentiekosten of kosten betalingsverkeer. De actiekosten bedragen tot 28 februari 2005 € 933.226,32 (0,5% van de opbrengst).

Daarnaast maakt natuurlijk elke hulporganisatie kosten om effectief ter plaatse hulp te kunnen verlenen. Het gaat hier om de kosten die een organisatie maakt om hulpprogramma's op te zetten en te coördineren en de uitvoering en effecten te controleren. De kosten die hiermee gemoeid gaan, vallen onder de apparaatskostenvergoeding (AKV). Volgens afspraak binnen de SHO mogen die kosten per organisatie niet meer dan 6% bedragen van de ontvangen SHO-gelden en moet de AKV verantwoord worden op basis van reële kosten.

De SHO hebben een Financieel Reglement opgesteld waarin exact wordt afgebakend welke kosten als AKV mogen worden beschouwd. Dat reglement sluit aan bij bestaande afspraken van de Medefinancieringsorganisaties en het Ministerie van Buitenlandse Zaken en bij bestaande verslagleggingregels voor fondsenwervende instellingen. Het Financiële Reglement is op te vragen bij de SHO.

Elk SHO-lid moet in zijn jaarrekeningen verantwoording afleggen over de bestede gelden. De jaarrekeningen worden gecontroleerd door externe accountants. Inhoudelijk zijn de SHO-leden ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor een goede besteding van de gelden. De leden hebben een lange ervaring met (internationale) noodhulp en werken volgens een internationale Code of Conduct voor humanitaire hulp. Daarnaast voorziet het Financiële Reglement van de SHO in een gezamenlijke financiële verslaglegging volgens een afgesproken stramien. Ook de individuele rapportages dienen aan dit format te voldoen.

De netto-inkomsten hieronder gemeld zijn de inkomsten minus AKV en dus het geld dat daadwerkelijk aan de programma's in het veld is besteed. Het betreft hier uitgaven gedaan uit de SHO-fondsen; in de praktijk hebben de deelnemende organisaties vaak veel grotere programma's uitgevoerd.

SHO-lidorganisatie	Ontvangen SHO-gelden	Besteed tussen 26-12-2004 en 28-02-2005	Nog te besteden tussen 28-02-2005 en 31-12-2006*
Artsen zonder Grenzen	0.00	0.00	0,00
Mensen in Nood/Cordaid	33.534.799,82	17.500.000,00	16.034.799,82
Nederlandse Rode Kruis	26.856.242,19	9.856.150,00	17.000.092,19
Kerkinactie	25.501.381,88	7.237.391,00	18.263.990,88
Unicef	21.768.696,19	14.626.696,00	7.142.000,19
Novib	18.557.789,32	4.115.665,00	14.442.124,32
Stichting Vluchteling	14.834.998,86	3.000.000,00	11.834.998,86
Terre des Hommes	11.538.243,32	7.990.375,00	3.547.868,32
TEAR fund	9.397.371,38	1.968.500,00	7.428.871,38

* zie hoofdstuk 'Geplande hulp' op pagina 18

DE HULP

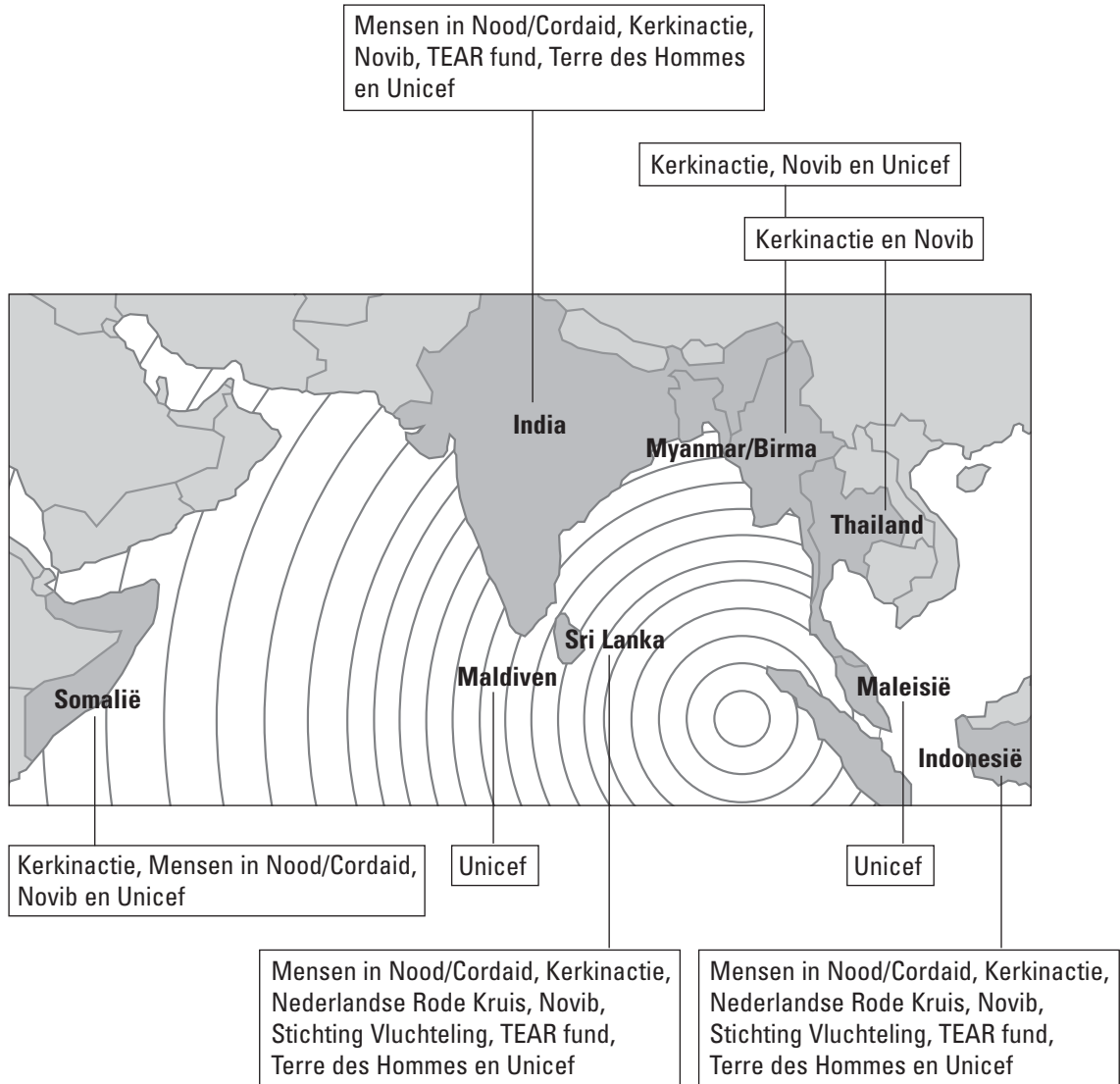
De hulp die via de SHO gegeven wordt, moet altijd voldoen aan regels zoals die zijn vastgelegd in de Code of Conduct. Dat wil zeggen: uitgaan van de hulpvraag uit de regio, de hulp mag geen bedreiging zijn voor de lokale economie, moet onpartijdig zijn en moet in het culturele patroon van het land passen. Projecten van SHO-leden, maar ook van gastdeelnemers moeten dan ook aan duidelijke criteria voldoen. Ook als de nood groot is, is het belangrijk om de hulp te coördineren, om de projecten te toetsen aan vaststaande criteria. Het gaat immers om het geld van de Nederlandse bevolking dat gegeven is met het vertrouwen dat die gelden goed terecht komen en dat die bestedingen ook te controleren en te toetsen zijn.

Direct vanaf de start van de hulpoperatie is er samengewerkt met de regeringen en lokale autoriteiten van de getroffen gebieden, partnerorganisaties en vooral met lokale NGO's* en de bevolking zelf, waarbij er doorgaans gebruikt gemaakt is van bestaande (lokale) netwerken. Inmiddels krijgt de hulp al een meer structureel karakter, de angst voor grote epidemieën is gezakt, voedsel, water en sanitaire voorzieningen zijn voorhanden en alle hulporganisaties zijn druk bezig met wederopbouw en psychosociale hulp.

De hulpprogramma's van de Samenwerkende Hulporganisaties vinden plaats in India, Indonesië, Maleisië, Maldiven, Myanmar/Birma, Somalië, Sri Lanka en Thailand. In het veld is de coördinatie in handen van OCHA: United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. OCHA is opgericht door de VN om in complexe noodsituaties de humanitaire hulp te coördineren. De coördinatie van de hulp vindt plaats middels de Inter Agency Standing Committee, waarin alle humanitaire organisaties participeren: de VN-organisaties en NGO's. Dit coördinatie-comité zorgt onder meer voor gezamenlijk onderzoek naar de hulpvraag en behoeften en maakt afspraken over coördinatie van de hulp.

* NGO = Non Gouvernementele Organisatie

GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE PROJECTEN

OVERZICHT VAN DE REEDS GEBODEN HULP (GEFINANCIERD UIT SHO-INKOMSTEN)

Geografisch werktelein (land/ regio)	SHO-lid (vaak in samenwerking met lokale partner-organisaties)	Vorm van hulp	Sectoren*	Bereikte doelgroep*
India	Mensen in Nood/Cordaid	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • 297.000 mensen (o.a. mensen in opvangkampen, kinderen en baby's)
	Kerkinactie	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, gezondheidszorg, capaciteitsopbouw en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer dan 75.000 gezinnen en 200.000 mensen
	Novib	Noodhulp/ rehabilitatie	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg en pleitbezorging 	<ul style="list-style-type: none"> • 214.000 mensen
	TEAR fund	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, gezondheidszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • 40.000 families en 150 vrouwen en kinderen
	Terre des Hommes	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 dorpen, 6.000 families, (ongeveer 30.000 - 35.000 personen)
	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg, capaciteitsopbouw, pleitbezorging, kindbescherming, gezinshereniging en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 375.000 kinderen en zwangere- en borstvoedende vrouwen

Geografisch werkteerrein (land/ regio)	SHO-lid (vaak in samenwerking met lokale partner-organisaties)	Vorm van hulp	Sectoren*	Bereikte doelgroep*
Indonesië	Mensen in Nood/Cordaid	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> Voedsel, huisvesting, psychosociale ondersteuning, onderwijs, landbouw, gezondheidszorg, capaciteitsopbouw 	<ul style="list-style-type: none"> 1.000 gezinnen (o.a. koffieboeren)
	Kerkinactie	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, gezondheidszorg, capaciteitsopbouw en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> circa 130.000 mensen
	Nederlandse Rode Kruis	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> Huisvesting, non-food, gezondheid, capaciteitsopbouw 	<ul style="list-style-type: none"> Duizenden mensen
	Novib	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> Voedsel, non-food, gezondheidszorg, rampenbestrijding, onderwijs en inkomensgenererende activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> Mannen en vrouwen
	Stichting Vluchteling	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> Non-food, gezondheidszorg, water en sanitaire voorzieningen, capaciteitsopbouw, kinderbescherming 	<ul style="list-style-type: none"> 53.500 ontheemden, 2.000 families
	TEAR fund	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> Huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en inkomensgenererende activiteiten op het gebied van landbouw en visserij 	<ul style="list-style-type: none"> 50.000 mensen
	Terre des Hommes	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> Voedsel, non-food, huisvesting, psychosociale ondersteuning, onderwijs, gezondheidszorg en inkomensgenererende activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> 12.500 ouders en kinderen in opvangkampen

Geografisch werkteerrein (land/ regio)	SHO-lid (vaak in samenwerking met lokale partner-organisaties)	Vorm van hulp	Sectoren*	Bereikte doelgroep*
Indonesië	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg, capaciteitsopbouw, pleitbezorging, kindbescherming, gezinshereniging en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 miljoen mensen, waaronder 1.7 miljoen kinderen
Maleisië	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Psychosociale ondersteuning, water en sanitaire voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.000 kinderen en hun families
Maldiven	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Water en sanitaire voorzieningen, onderwijs, capaciteitsopbouw en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 85.000 mensen waaronder 6.000 schoolkinderen
Myanmar/ Birma	Kerkinactie	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting, non-food en inkomensgenererende activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • 7.000 mensen
	Novib	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, water en sanitaire voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.750 mensen
	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezinshereniging 	<ul style="list-style-type: none"> • (Schoolgaande) kinderen in de getroffen gebieden
Somalië	Mensen in Nood/Cordaid	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting, gezondheidszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer dan 1.000 mensen
	Kerkinactie	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel en non-food 	<ul style="list-style-type: none"> • 4.400 mensen
	Novib	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting, non-food, gezondheidszorg, water en sanitaire voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> • 11.350 mensen
	Unicef	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidszorg, non-food, water en sanitaire voorzieningen, capaciteitsopbouw 	<ul style="list-style-type: none"> • 10.000 vrouwen en kinderen

Geografisch werkteerrein (land/ regio)	SHO-lid (vaak in samenwerking met lokale partner-organisaties)	Vorm van hulp	Sectoren*	Bereikte doelgroep*
Sri Lanka	Mensen in Nood/Cordaid	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, non-food, water en sanitaire voorzieningen, huisvesting, gezondheidszorg, inkomensgenererende activiteiten, psychosociale ondersteuning, capaciteitsopbouw 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer dan 35.400 kwetsbare families, veelal in opvangkampen
	Kerkinactie	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, non-food, water en sanitaire voorzieningen, huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer dan 43.000 gezinnen
	Nederlandse Rode Kruis	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Non-food, capaciteitsopbouw, water en sanitaire voorzieningen en gezinshereniging 	<ul style="list-style-type: none"> • Duizenden mensen
	Novib	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, non-food, water en sanitaire voorzieningen, huisvesting, gezondheidszorg en inkomensgenererende activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • 70.000 mensen
	Stichting Vluchteling	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Non-food en huisvesting 	<ul style="list-style-type: none"> • 20.000 mensen
	TEAR fund	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, non-food, huisvesting, inkomensgenererende activiteiten, water en sanitaire voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> • 83.000 families
	Terre des Hommes	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, non-food, water en sanitaire voorzieningen, huisvesting, gezondheidszorg, inkomensgenererende activiteiten, psychosociale ondersteuning, capaciteitsopbouw 	<ul style="list-style-type: none"> • 25.150 slachtoffers, veelal uit vissersgemeenschappen

Geografisch werkteerrein (land/ regio)	SHO-lid (vaak in samenwerking met lokale partner-organisaties)	Vorm van hulp	Sectoren*	Bereikte doelgroep*
Sri Lanka	Unicef	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg, capaciteitsopbouw, pleitbezorging, gezinshereniging en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 miljoen kinderen (waaronder 200.000 schoolkinderen) en 300.000 zwangere en borstvoedende vrouwen
Thailand	Kerkinactie	Noodhulp	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting, non-food en psychosociale ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • 7.000 mensen
	Novib	Noodhulp / wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, water en sanitaire voorzieningen, pleitbezorging en bescherming 	<ul style="list-style-type: none"> • Birmese migranten

- *non-food* = Goederen voor levensonderhoud zoals kleding, keukensets, dekens, muskietennetten, jerrycans, plastic zeil, zeep, handdoeken, etc.
- *pleitbezorging* = Het behartigen van de belangen van de doelgroep, vaak met een sterke focus op mensen/kinderrechten.
- *capaciteitsopbouw* = Het opleiden/trainen van lokale medewerkers, partner-organisaties, lokale bevolking en medewerkers van (lokale) overheden. Dit kan zijn op specifieke onderwerpen, zoals bijvoorbeeld traumaverwerking, maar ook (financieel) management van grote projecten.
- *wederopbouw* = Wederopbouw betreft de fysieke, economische, sociaal-culturele en politieke ontwikkeling van de getroffen landen. Dit proces omvat zowel de bouw en/of herstel van de fysieke infrastructuur (reconstructie) als het scheppen van een klimaat waarin de duurzame armoedebestrijding plaats kan vinden/door kan gaan.

* Gedetailleerde deelrapportages per organisatie met daarin meer informatie over o.a. de uitgevoerde activiteiten en precieze beschrijving van de doelgroep zijn beschikbaar bij de SHO.

KNELPUNTEN BIJ DE HULPVERLENING

De hulporganisaties hebben bij het uitvoeren van de hulpactiviteiten verschillende knelpunten ondervonden. De volgorde is willekeurig, zonder rangorde van belangrijkheid.

- Door de verwoesting van de infrastructuur en de mobiliteit van de ontheemden die van kamp naar kamp of (nieuwe) woonplaats trokken, verliepen logistieke processen (in het bijzonder het vervoer van noodhulpgoederen) evenals het verzamelen van adequate informatie moeizaam.
- In sommige gebieden kwam hulp langzaam op gang omdat het personeel van lokale NGO-partners dan wel vermist of overleden is, hun families getroffen of hun kantoren zwaar beschadigd en hulpgoederen en ander materieel verwoest.
- Door de overweldigende aandacht voor de ramp van het publiek en de media werd er grote druk gelegd om de gelden zo snel mogelijk uit te geven. Die wens stond wel eens op gespannen voet met de vereiste kwaliteit en duurzaamheid van de te leveren hulp.
- Naschokken zorgden voor veel onrust en angst in opvangkampen in Indonesië en Sri Lanka, waardoor veel ouders uit angst om (weer) gescheiden te worden van hun kinderen deze niet naar hulpvoorzieningen en school durfden te sturen.
- Veel schoolgaande kinderen, vooral meisjes, wier ouder(s) zijn omgekomen, hebben nu de zorg over hun jongere broertjes en zusjes gekregen waardoor hun eigen onderwijs in de knel komt.
- Er bestaat een reële dreiging dat de Indonesische overheid de aanwezigheid van buitenlandse organisaties en buitenlandse stafleden op Atjeh aan banden zal leggen.

GEPLANDE HULP

De hulp van de meeste organisaties bevindt zich in de overgangsfase van noodhulp naar wederopbouw. Temidden van zoveel verwoesting is het niet eenvoudig om helder te krijgen waar op de lange termijn behoefte aan is. Op dit moment wordt door de verschillende organisaties onderzocht welke hulp bij de wederopbouw het hardst nodig is. De uitkomsten van dat proces zullen een duidelijk beeld geven van de behoeftes van de lokale bevolking, want de SHO-organisaties streven er naar om "vraaggestuurde" hulp te verlenen. Tevens mag de hulp de lokale markt niet verstoren en sluimerende conflicten niet aanwakkeren of onbedoeld specifieke groepen versterken die partij zijn in deze conflicten.

Ook de hulpverlening van de overheid en (lokale) partnerorganisaties wordt in beeld gebracht om overlap van werkzaamheden te voorkomen. Al deze gegevens zullen leiden tot wederopbouwhulp die voldoet aan de gebruikelijke criteria: relevantie, effectiviteit, efficiëntie, haalbaarheid en duurzaamheid. De al opgezette, uit noodhulp voortvloeiende wederopbouwprojecten, zullen indien nodig worden aangepast.

De hieronder genoemde projecten zijn een globaal plan voor de toekomst. Deze lijst is nog niet compleet, aanvullende projecten worden geïdentificeerd op basis van nu lopende onderzoeken. De SHO-leden willen voorkomen dat projecten overhaast worden opgezet, de kwaliteit van de geboden hulp blijft de eerste prioriteit.

OVERZICHT VAN DE NU AL GEPLANDE PROJECTEN PER LAND

Geografisch werkteerrein	Vorm van hulp	Sectoren*
India	Noodhulp/ wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Non-food, capaciteitsopbouw, psychosociale ondersteuning, onderwijs, water en sanitaire voorzieningen, inkomensgenererende activiteiten
Indonesië	Noodhulp/ wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting, voedsel, psychosociale ondersteuning, non-food, onderwijs, water en sanitaire voorzieningen, gezondheidszorg, infrastructuur en capaciteitsopbouw, inkomensgenererende activiteiten, pleitbezorging, kinderbescherming, en gezinshereniging
Myanmar/Birma	Wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs en inkomensgenererende activiteiten
Somalië	Wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Water en sanitaire voorzieningen, inkomensgenererende activiteiten, capaciteitsopbouw
Sri Lanka	Noodhulp/ wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Voedsel, huisvesting, non-food, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en gezondheidszorg, inkomensgenererende activiteiten, capaciteitsopbouw, pleitbezorging, kinderbescherming, gezinshereniging en psychosociale ondersteuning
Thailand	Noodhulp/ wederopbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs en inkomensgenererende activiteiten

* Eventuele andere sectoren worden geïdentificeerd op basis van nu lopende onderzoeken.

INFORMATIE

SHO

Samenwerkende
Hulporganisaties

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Polly Breur
(persvoorlichting SHO), telefoon: 070 - 333 93 83 of 06-23966565.

Voor meer informatie over de specifieke hulpactiviteiten per
SHO-organisatie kunt u contact opnemen met:

Artsen zonder Grenzen	
Susanne Staals	020-520 89 57 of 06-54394724
Phaedra Mensen	020-520 8021
Kerkinactie	
Wim Brouwer	030-880 17 86 of 06-23538716
Novib	
Toos Bierhoff	070-342 17 20 of 06-51069848
Mensen in Nood/Cordaid	
Marjolein Hammink	070-313 62 22 of 06-22524028
Jos de Voogd	070-313 63 34 of 06-12991279
Nederlandse Rode Kruis	
Aicha Lubbinge	070-445 56 53 of 06-51525111
Stichting Vluchteling	
Carla van Os	070-346 89 46 of 06-20003200
TEAR fund	
Suzanne Vermeulen	0343-51 48 44 of 06-41889255
Terre des Hommes	
Esther Adam	070-310 50 00 of 06-20499295
Unicef	
Roy van der Ploeg	070-333 93 32 of 06-53840098

BIJLAGE: DE ORGANISATIES

ARTSEN ZONDER GRENZEN heeft afgezien van haar deel van de opbrengst van giro 555. Dankzij de ongekennde vrijgevigheid van haar donateurs ontving Artsen zonder Grenzen wereldwijd meer dan € 90 miljoen voor de ramp in Azië. Op dit moment heeft de organisatie internationaal € 25 miljoen voor haar geplande hulpoperaties begroot. Inmiddels is € 10 miljoen hiervan uitgegeven aan directe noodhulp. Artsen zonder Grenzen biedt in het door de tsunami getroffen gebied medische en psychosociale hulp en zorgt voor onderdak en herstel van medische voorzieningen. In totaal heeft AzG nu ruim 2.000 ton hulpgoederen naar de regio gezonden. Ruim 130 internationale medewerkers zijn actief in de getroffen regio's, samen met meer dan 150 lokale medewerkers.

Voor de tsunami-slachtoffers is niet alleen de directe noodhulp belangrijk. Het is essentieel dat de mensen hun traumatische ervaringen kunnen verwerken om zo weer aan de toekomst te kunnen denken. Eén van de projecten die AzG daarvoor heeft opgezet, is die aan de noordkust van Atjeh. AzG steunt er het traumacentrum met de aanvoer van medicijnen en het uitbreiden van de activiteiten. De AzG-medewerkers trainen lokale leiders en medisch personeel in het omgaan met trauma's. Ook zijn vrijwilligers uit de ontheemdenkampen getraind om via gesprekken de getraumatiseerden bij te staan. Via mobiele teams probeert AzG ook mensen op afgelegen plekken te bereiken. AzG voert soortgelijke projecten uit in Sri Lanka en het zuiden van India.

KERKINACTIE biedt in samenwerking met ICCO directe noodhulp die in de loop van februari grotendeels is overgegaan in rehabilitatie en structurele ontwikkeling. Zij werkt samen met lokale partnerorganisaties uit haar eigen netwerk en die van ICCO en ACT (Action by Churches Together). Veel overlevenden van de tsunami op Atjeh lijden aan psychische aandoeningen vanwege het overlijden van familie en andere bekenden. Juist bij jonge kinderen die een of beide ouders verloren hebben, is dit trauma enorm. De Indonesische organisatie SHMI concentreert zich op trauma-verwerking van kinderen. Er is een opvangcentrum voor 500 kinderen ingericht waar zij professioneel worden begeleid. Het centrum bevat een noodkeuken en sanitaire voorzieningen waar ook andere ontheemden gebruik van kunnen maken. De kinderen krijgen een medische behandeling. Kerkinactie steunt dit werk met € 100.000.

MENSEN IN NOOD/CORDAID is actief in Atjeh, Sri Lanka en India. Een kwart van het geld wordt besteed aan (medische) noodhulp, zoals tenten, dekens, voedsel, waterzuiveringstabletten en keukensets. 75% van het geld gaat naar wederopbouw; de bouw van huizen, scholen, medische voorzieningen, maar ook de aanschaf van boten en de opzet van een kredietverstrekking-programma.

De eerste vissersboten in Batticaloa, Sri Lanka, zijn met de steun van Mensen in Nood eind januari al weer te water gelaten. Zo kunnen vissers in hun eigen onderhoud voorzien.

In India is speciale aandacht voor de allerarmsten. Dakloze gezinnen worden opgevangen, schooluniformen en lesmateriaal worden verstrekt aan kinderen. In Atjeh gaat Mensen in Nood zich vooral richten op de wederopbouw aan de oostkust, Lhokseumawe en omgeving. Er zijn plannen voor de bouw van 750 huizen voor dakloze families. Daarnaast wordt in nauw overleg met autoriteiten en de lokale bevolking gekeken naar de bouw en het herstel van medische faciliteiten (o.a. bouw gezondheidscentra, 10 klinieken van vroedvrouwen, ambulances, training gezondheidspersoneel) en de aanschaf van 700 boten met visnetten en de aanschaf van lesmateriaal voor schoolkinderen.

Het verschaffen van noodhulp is al tachtig jaar een sleutelactiviteit van het **RODE KRUIS**. In eerste instantie gaat het om het redden van levens: het opvangen van slachtoffers, zorgen voor drinkwater, eten en gezondheidszorg. Daarna gaat het om herstelwerkzaamheden en wederopbouw, waar ook rampenvoorbereiding en ontwikkeling in worden meegenomen. De hulpverlening van het Nederlandse Rode Kruis in het tsunami-rampgebied concentreert zich op Indonesië en Sri Lanka. In Sri Lanka delen vrijwilligers van lokale Rode Kruis-afdelingen iedere dag goederen uit. Het gaat om tenten als onderdak, badspullen zodat de overlevenden zich kunnen verzorgen, medicijnen voor de zieken en klamboes ter bescherming tegen malaria. Schoon water kan er levens redden. De watervoorziening is essentieel om een uitbraak van ziektes te voorkomen. Door de straten van Sri Lanka rijden daarom iedere dag Rode Kruis-tankwagens met schoon water waar mensen hun jerrycans kunnen vullen.

NOVIB (OXFAM NETHERLANDS) geeft financiële ondersteuning aan lokale partnerorganisaties in hun programma's op het gebied van noodhulp en rehabilitatie. Kernbegrippen: participatie lokale bevolking, ontwikkelen/versterken lokale capaciteit, link naar structurele en duurzame ontwikkeling, in ogenschouw nemen pre-tsunami problematiek bij wederopbouw (bijv. droogte en conflict in Somalië, Tamils in Sri Lanka, GAM in Atjeh).

sEEDS, een partnerorganisatie in Sri Lanka, richt zich op de wederopbouw van 70 getroffen dorpen en het herstel van de economische situatie in het zuiden en oosten van Sri Lanka. In totaal zullen 10.000 van de zwaarst getroffen huishoudens geholpen worden bij het herstel van hun middelen van bestaan en hun leefomgeving.

Eerst zal er samen met de dorpsgemeenschappen een inventarisatie worden gemaakt van de schade. Op basis van deze resultaten worden in elk dorp de publieke gezondheidszorg, middelen van bestaan en leefomgeving hersteld. Daarnaast wordt er speciale aandacht besteed aan de rol van vrouwen in de wederopbouw via een bewustwordingstraining.

Zowel in Sri Lanka als Indonesië (Atjeh) heeft **STICHTING VLUCHTELING** jarenlange ervaring opgebouwd met mensen die zijn gevlucht voor oorlog en geweld. Na de beving zijn samenwerkingspartners van Stichting Vluchteling in deze twee gebieden direct aan het werk gegaan om de slachtoffers bij te staan. In het dorpje Calang, in noordwest-Atjeh, zijn heel veel mensen getroffen door de tsunami. Van de naar schatting 9.000 inwoners van het dorp is zeventig procent dood of vermist. Meer dan honderd kinderen hebben beide ouders verloren. Veel mensen in Calang hebben last van infecties aan de luchtwegen en hebben uitdrogingsverschijnselen door diarree.

Een mobiele kliniek, gefinancierd door Stichting Vluchteling, helpt de slachtoffers in Calang met medische hulp. De zieken worden behandeld en er worden waterzuiveringstabletten uitgedeeld. Een specialist op het gebied van kindbescherming ontfermt zich over de alleenstaande kinderen.

TEAR FUND werkt in drie van de getroffen landen, namelijk India, Indonesië en Sri Lanka. In India heeft TEAR fund lokale partners die noodhulp en wederopbouwwerkzaamheden verlenen. In Indonesië en Sri Lanka wordt gewerkt via een internationaal netwerk van hulporganisaties.

In Kanyakumari (zuid-India) en Port Blair (Andaman-eilanden) ontvingen 8.000 mensen eten, kleding, matten en beddengoed. Ook zijn er tijdelijk huisjes gebouwd met sanitaire voorzieningen als latrines en veel voorzieningen voor schoon water. In de eerste levensbehoefte is inmiddels voorzien. Nu wordt een onderzoek ingesteld naar verzilte landbouwgrond. Het is de bedoeling dat er een manier gezocht wordt om deze grond weer zo snel mogelijk bebouwbaar te maken. Tenslotte worden vijftig vrijwilligers getraind in 'traumacounseling'. Zij zullen worden ingezet om slachtoffers te helpen hun traumatische ervaringen, veroorzaakt door de zeebeving, te verwerken.

TERRE DES HOMMES is een kinderpulporganisatie die zich richt op onderwijs, gezondheid en armoedebestrijding. Na de ramp heeft Terre des Hommes zich actief ingezet voor de eerste noodhulp. Maar voor de jaren daarna is nog alle hulp nodig. Terre des Hommes blijft zich daarom inzetten voor de slachtoffers in Azië. Terre des Hommes was snel actief in het getroffen Atjeh. Drie vliegtuigen vol voedsel, drinkwater en medische voorzieningen zijn vanuit Jakarta naar Banda Atjeh gevlogen. Goederen worden verder vanuit Medan per vrachtwagen vervoerd. Ook is men aan de slag gegaan met water en sanitaire voorzieningen: latrines, waterputten, pompen en waterzuiveringsinstallaties worden in de getroffen gebieden geïnstalleerd. Tientallen Indonesische vrijwilligers en een team van vijf artsen en een verpleegkundige reisden af naar Atjeh om samen met de partnerorganisaties van Terre des Hommes de distributie van noodhulpgoederen en medische hulp te verzorgen. Twee 4-wheeldrive pick-up-auto's worden ingezet voor mobiele medische hulp.

UNICEF helpt de getroffen kinderen en geeft hulp die zich voornamelijk richt op overleven, gezinshereniging, bescherming en het terugkeren naar school. Daarvoor wordt samengewerkt met regeringen, andere VN-organisaties, hulporganisaties en de bevolking zelf om ervoor te zorgen dat de hulp daar komt waar hij het meest nodig is. Een van de belangrijkste manieren om kinderen te helpen bij het verwerken van hun trauma's is: weer naar school. Daarom zorgt Unicef er onder andere voor dat kinderen in tijden van crises zo snel mogelijk weer naar school gaan. Beschadigde scholen worden schoongemaakt en hersteld of Unicef zorgt voor tijdelijke klaslokalen. Ook krijgen onderwijzers en leerlingen onder andere lesmaterialen en uniformen. Op Sri Lanka gebeurde dat in de week van 24 januari 2005. Unicef zorgde voor tijdelijke scholen voor meer dan 400.000 kinderen, schoolmeubilair voor 100.000 kinderen en voor 60.000 schooluniformen. Tevens zorgde Unicef voor spelmaterialen en activiteiten die zijn gericht op traumaverwerking van de leerlingen en werd er voorlichting gegeven over de gevaren van landmijnen, die door de vloedgolven aan de oppervlakte zijn komen te liggen.

Girol

www.kerkinactie.nl
geloven-helpen-bouwen

n(o)vib
OXFAM NETHERLANDS

Het Nederlandse **Rode Kruis**

TEAR fund
evangelische partners in hulp & ontwikkeling

unicef

555

Giiron

555